

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра журналістики та українознавства

06-10-62М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Радіожурналістика»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Журналістика»
спеціальності 061 «Журналістика»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІЕМ
Протокол № 5 від 21.02.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Радіожурналістика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Дзюба М. М., Шевчук О. В. – Рівне : НУВГП, 2023. – 27 с.

Укладачі: Дзюба М. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та українознавства; Шевчук О. В., старший викладач кафедри журналістики та українознавства.

Відповідальний за випуск: Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та українознавства

Керівник групи
забезпечення

Супрун В. М.

© М. М. Дзюба,
О. В. Шевчук, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

I. Вступ	4
II. Теми практичних занять	6
Тема 1. Вступ до дисципліни. Специфіка радіо як засобу масової комунікації	7
Тема 2. Історія та етапи становлення радіомовлення	8
Тема 3. Радіо на медіаринку України.....	9
Тема 4. Радіоменеджмент	11
Тема 5. Радіожурналіст і радіослухач: інтерактивність радіомовлення.....	12
Тема 6. Програмна продукція радіостанції	13
Тема 7. Жанрові особливості розмовного аудіоконтенту. Інформаційні радіожанри.....	14
Тема 8. Специфіка створення аналітичних радіожанрів.....	17
Тема 9. Художньо-публіцистичні радіожанри	18
Тема 10. Розважальні програми на радіо.....	19
Тема 11.Подкастинг як новий формат комунікації на радіо.....	10
Тема 12.Авторська радіопередача.....	20
III. Рекомендована література	21

I. Вступ

Навчальна дисципліна «Радіожурналістика» – обов'язковий базовий компонент освітньо-професійної програми «Журналістика», що передбачає вивчення основних засад радіожурналістики, особливостей радіомовлення та його функціонування як засобу масової комунікації.

Дисципліна спрямована на оволодіння термінологічним апаратом радіожурналістики, розуміння процесів розвитку систем ЗМІ в Україні і світі, формування знань, умінь і навичок роботи з інформацією з метою створення якісного радійного продукту.

Мета вивчення дисципліни – забезпечення фахової підготовки студентів, зокрема, формування знань та практичних навичок створення якісного радіопродукту та спрямування його до масової чи соціально диференційованої аудиторії.

Основні завдання:

- з'ясувати термінологічну базу дисципліни;
- засвоїти основні методи та прийоми роботи з інформацією із застосуванням критичного мислення, врахуванням фактажу відповідно до жанрової специфіки;
- формування навичок з підготовки, знімання, написання, редагування, озвучування, монтажу та подання в ефір радіопродукту з урахуванням інтересів аудиторії.

У процесі викладання курсу передбачено формування таких **компетентностей**:

а) загальних: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність бути критичним і самокритичним; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями;

б) спеціальних (фахових): здатність формувати інформаційний контент; здатність створювати медіапродукт; здатність до провадження безпечної медіадіяльності;

програмних результатів навчання:

- пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань;
- застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції;
- оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами;
- використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань;
- виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань;
- генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації;
- створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення;
- розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальний курс «Радіожурналістика» є складовою частиною циклу дисциплін загальної (фундаментальної) та професійної (фахової) підготовки студентів за спеціальністю 061 «Журналістика». Його вивчення передбачає наявність системних зв'язків з курсами «Основи журналістики», «Іноземна мова», «Українська мова в медіа», «Правові та морально-етичні основи журналістики», «Інформаційні жанри журналістики», «Аналітичні жанри журналістики», «Художньо-публіцистичні жанри журналістики», «Види журналістики за проблематикою», «Менеджмент і маркетинг ЗМІ», «Теорія масової комунікації».

Вимоги до знань та умінь студентів визначаються «Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 061 «Журналістика» (Київ, 2019).

II. Теми практичних занять

Загальна кількість годин – 150:
лекції – 14, практичні заняття – 36,
самостійна робота – 100 (*денна форма*);
лекції – 6, практичні заняття – 10,
самостійна робота – 134 (*заочна форма*).

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ до дисципліни. Специфіка радіо як засобу масової комунікації	2	2
2.	Історія та етапи становлення радіомовлення	2	
3.	Радіо на медіаринку України	2	
4.	Радіоменеджмент	2	
5.	Радіожурналіст і радіослухач: інтерактивність радіомовлення	2	
6.	Програмна продукція радіостанції	2	2
7.	Жанрові особливості розмовного аудіоконтенту. Інформаційні радіожанри	4	2
8.	Специфіка створення аналітичних радіожанрів	4	2
9.	Художньо-публіцистичні радіожанри	4	2
10.	Розважальні програми на радіо	4	
11.	Подкастинг як новий формат комунікації на радіо	4	
12.	Авторська радіопередача	4	
Разом		36	10

Змістовий модуль 1. **Радіомовлення як складник медіасистеми**

Тема 1. Специфіка радіо як засобу масової комунікації

План

1. Предмет, завдання, теоретичні засади курсу, його місце в системі професійної підготовки журналістів.
2. Атрибутивні особливості та функції радіомовлення.
3. Виразальні засоби, стилістика і мова радіо.
4. Типи слухання радіо: пошукове, зосереджене, вибіркове, фонове.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. У чому актуальність дисципліни «Радіожурналістика»? Прокоментуйте всі її аспекти.
2. Розкрийте зміст дисципліни та її зв'язки з іншими навчальними дисциплінами освітньої програми.
3. З'ясуйте мету і завдання курсу.
4. Із списку рекомендованої літератури (с.21) оберіть кілька, на ваш погляд, найбільш значущих праць: а) теоретичних, б) навчально-методичних та в) статей, опублікованих у журналах. Зробіть висновок про рівень вивченості проблем радіожурналістики та які аспекти найбільше цікавлять дослідників.
5. Окресліть особливості радіокомунікації.
6. Проілюструйте використання елементів діалогічності в радіопередачах на прикладі роботи конкретної радіостанції.
7. Які чинники впливають на сприймання радіоінформації? Схарактеризуйте основні функції радіомовлення (інформаційна, вираження і формування громадської думки, пропагандистська, агітаційно-організаторська, розважальна, просвітницько-педагогічна, виховна, естетична тощо). Для аналізу функцій радіомовлення обов'язково підберіть приклади, зокрема записи програмного продукту радіостанції, яку слухаєте.

8. Наведіть приклади використання стилетворчих засобів місцевими радіостанціями.

9. Створіть документально-звукові відрізки (3-5 хв) без будь-якого мовленнєвого ряду в такій послідовності, щоб викликати в слухачів відчуття сюжетно завершеного, образного відображення події або явища, яке завдяки своїй виразній акустичній характеристиці не потребувало б додаткових пояснень.

10. З'ясуйте, від чого залежить вибір типу слухання радіо (пошукове, зосереджене, вибіркоче, фонове).

Література (*Тут і далі вказано номери джерел у списку рекомендованої літератури).

[3, 8, 11, 12, 14, 25, 33]

Тема 2. Історія та етапи становлення радіомовлення

План

1. Історія українського радіо.
2. Українське радіо в умовах незалежності.
3. Важливі етапи у процесах становлення та розвитку зарубіжного радіо (Бі-Бі-Сі, Німецька хвиля, Голос Америки, Свобода).

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Доведіть, що історія радіомовлення є дзеркалом інформаційної революції.
2. Назвіть та схарактеризуйте основні етапи становлення українського радіо.
3. Назвіть прикметні риси радіомовлення в СРСР.
4. Як вплинули роздержавлення, комерціалізація, формування приватного сектору мовлення на якість
5. Які основні проблеми формування інформаційного радіопростору України?
6. Схарактеризуйте важливі етапи становлення радіомовлення у світі.

8. Розкрийте вплив закордонного досвіду на формування радіопростору України.

9. Які ключові флагмани світового радіопростору ви знаєте? Доберіть матеріал для аналізу сітки мовлення, специфіки роботи та контенту одного з них.

10. Зробіть опитування серед знайомих старшої вікової групи щодо еволюції радіо. На основі зібраного матеріалу підготуйте сценарій для радіопередачі.

Література

[3, 8, 11,12,14,25, 33 , 35, 36]

Тема 3. Радіо на медіаринку України

План

1. Радіостанція як ділове підприємство.
2. Державна реєстрація та ліцензування. Правові передумови створення радіостанції.
3. Класифікація радіостанцій.
4. Піратське радіомовлення.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Чи може радіожурналістика бути бізнесом? Свою думку обґрунтуйте.

2. Що необхідно для того, що радіостанція функціонувала як успішне ділове підприємство?

3. Чи можна вважати рекламу та комерційну журналістику творчістю? Свою думку обґрунтуйте.

4. Розкажіть про процедуру державної реєстрації та ліцензування радіостанції. Проаналізуйте законодавчу базу діяльності радіомовлення в Україні https://www.nrada.gov.ua/regulatory_base/ за поданими параметрами та внесіть відповідну інформацію до таблиці 1.1.:

Таблиця 1.1.

Назва законодавчого акту	Основні положення Закону	Ключові терміни та визначення	Обмеження та заборони, що визначені Законом

5. З'ясуйте роль Незалежної асоціації мовників (НАМ) у радіопросторі України.

6. Як поділяються радіоорганізації за формою власності?

7. Опишіть типи радіостанцій за способом поширення радіосигналу та діапазоном мовлення.

8. Схарактеризуйте типи радіостанцій за типом і форматом мовлення.

9. Які є типи радіостанцій за способом трансляції програмного продукту?

10. Які є радіостанції за територіальним мовленням? Розкажіть про радіопростір Рівненщини.

11. Розкажіть про взаємодію радіокомпаній у світовому просторі.

12. Схарактеризуйте роль інтернет-технологій в обміні відеоінформацією та розвитку інтернет-мовлення.

13. Що ви знаєте про міжнародні союзи та об'єднання журналістів? У чому суть їхньої діяльності?

14. Яким ви бачите технічні, творчі та комерційні перспективи розвитку радіомовлення та радіожурналістики?

15. Що таке піратське радіомовлення? Чому воно виникло?

16. З'ясуйте значення термінів *локальна та мережева радіостанції*.

Література

[3, 8, 11,12,14,25, 33 , 35, 39]

Тема 4. Радіоменеджмент

План

1. Стратегічний менеджмент радіостанцій.
2. Фактори організації радіостанції: світовий досвід.
3. Інфраструктура радіостанції.
4. Програмна концепція.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Що вам відомо про стратегічний менеджмент радіостанцій?
2. На прикладі світового досвіду радіомовлення доведіть, що поштовхом до радіостанції як ділового підприємства визначальними є форма власності, цільова аудиторія та конкурентне середовище.
3. Схарактеризуйте інфраструктуру радіостанції.
4. Розкажіть про історію виникнення поняття “формат”. На яких засадах ґрунтується типологія форматів радіо в зарубіжній та вітчизняній радіожурналістиці?
5. З’ясуйте роль рейтингів, планування, програмної концепції (формат мовлення) в організації радіомовлення.
6. Складіть власний рейтинг радіостанцій Рівненщини, України. Обґрунтуйте, вказавши переваги й недоліки.
7. Які сучасні тенденції й перспективні напрямки радіомовлення?
8. Окресліть специфіку творення і розвитку форматування українського радіоєфіру.
9. Охарактеризуйте стратегію створення і подальшого успішного функціонування радіостанції.
10. Схарактеризуйте основні етапи створення радіостанцій. Який із них найскладніший? Чому?
11. З’ясуйте значення термінів *слоган*, *логотип*, *праймтайм*.
12. До поданої таблиці (Таблиця 1.2.) внесіть інформацію про аудіальних мовників нашого регіону та підготуйте усний виступ на тему «Характеристика радіостанцій Рівненщини».

Таблиця 1.2.

Назва радіостанції	
Рік заснування/завершення мовлення	
Форма власності мовника	
Тип мовлення	
Формат станції	
Характеристика аудиторії	
Програми мовника	
Ведучі	

Література

[3, 8, 11, 12,14, 25, 33 , 35, 36, 37, 41, 43]

Тема 5. Радіожурналіст і радіослухач: інтерактивність радіомовлення

План

1. Журналістські професії у радіомовленні.
2. Формування і збереження цільової аудиторії.
3. Новітні технології радіомовлення.
4. Особливість комунікації радіожурналіст – радіослухач в еру інтернет-радіо.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Подайте своє бачення статусу журналіста в системі інформаційних та комунікаційних відносин у суспільстві.

2. Розкажіть про журналістські професії та амплуа на радіо (репортер, оглядач, інтерв'юер, коментатор, ді-джей, модератор, ведучий новин тощо).

3. У чому, на вашу думку, проблема професіоналізму і специфіка майстерності радіожурналіста?

4. Назвіть критерії оцінки журналістської роботи на радіо.

5. З'ясуйте особливості журналістської спеціалізації на радіо (горизонтальна, вертикальна і жанрова спеціалізації, умовна спеціалізація в радіоновинах, спеціалізація в радіопубліцистиці, стрінгерство, інвестигейтерство тощо). Яка спеціалізація ближча вам? Чому?

6. Схарактеризуйте методи формування цільової аудиторії.

7. Назвіть шляхи збереження цільової аудиторії.

8. Які новітні технології радіомовлення ви знаєте?

Проаналізуйте особливості кожного з них.

Література

[1, 3, 5, 9, 12, 20, 23, 33, 34, 38]

Змістовий модуль 2.

Принципи створення радіопередач

Тема 6. Програмна продукція радіостанції

План

1. Поняття «радіопередача». Види радіопередач за тематикою/змістом.
2. Основні музичні формати. Спеціалізовані музичні радіоформати.
3. Музичні радіопередачі і добірки. Плей-лист.
4. Процес виробництва студійних програм.

**Запитання для актуалізації знань та завдання
для самостійної роботи**

1. З'ясуйте зміст поняття «радіопередача».
2. Назвіть ключові теми вітчизняного радіофіру.
3. Схарактеризуйте основні музичні формати.
4. Опишіть технологію музичного програмування.

Література

[2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 42, 43]

**Тема 7. Жанрові особливості розмовного аудіоконтенту.
Інформаційні радіожанри**

План

1. Диференціація понять «жанр» і «формат». Проблеми поділу на жанри в радіожурналістиці.
2. Специфіка створення аудіоконтенту інформаційних радіожанрів.
3. Стандарти якості. Принципи формування випусків новин.
4. Радіозвіт і радіорепортаж: вимоги та засади створення.
5. Радіоінтерв'ю: специфіка створення.

**Запитання для актуалізації знань та завдання
для самостійної роботи**

1. Опишіть специфіку трансформації жанрів журналістики на радіо.
2. Розкрийте проблему поділу на жанри в радіожурналістиці.
3. Назвіть ознаки інформаційних жанрів.
4. Окресліть специфіку створення аудіоконтенту інформаційних радіожанрів.
5. У чому особливості сприйняття інформаційних радіоматеріалів?

6. Проаналізуйте інформаційну радіопередачу, доведіть її належність до цієї жанрової групи.

7. З'ясуйте вимоги та засади створення радіовиступу.

8. Назвіть різновиди радіозвіту.

9. Дайте визначення радіорепортажу. Назвіть поширені види репортажу.

10. Проведіть моніторинг інформаційних програм вітчизняного радіо (два-три на вибір) з метою визначення частотності використання репортажу в ефірі.

11. Визначте етапи підготовки та проведення репортажу. Які з них є обов'язковими?

12. Запропонуйте тему для репортажу й поясніть, як його можна втілити в ефірі.

13. Опишіть особливості роботи журналіста в прямому ефірі?

14. Що необхідно знати журналістові про монтаж?

15. Схарактеризуйте специфіку створення радіоінтерв'ю.

16. Прочитайте поради, як починати писати новини для радіо від Ярослави Жуковської (<https://www.thelede.media/lifehacks/2020/01/15/656/>). Які із них видаються вам особливо цінними? Чому? Підготуйте випуск новин в одному із інформаційних радіожанрів (тренування його начитувати в мікрофон, пробний запис у студії).

Починай з фактів. Перше речення у новинах на радіо дуже важливе, адже після нього слухач вирішує, чи слухати далі. Тому приділяй увагу першим словам, коли почнеш писати матеріал. Вони повинні бути точними та мають привертати увагу, але без агресивної сенсаційності.

«Давай людям дихати». Особисто моєю помилкою було те, що під час обрізки синхронів, аби втиснутися у хронометраж, я вирізала майже усі паузи спікерів між реченнями, тому здавалось, що спікер між реченнями взагалі не дихає. Не треба так.

Додавай деталі та «вмикай» інтонацію. Радіослухач має зрозуміти та «відчути» новину, тому додавай деталі та подробиці, «підсилюй» слова інтонаційно, адже на радіо твої робочі інструменти — це голос і слова.

Не повторюйся. Те, що ти написав у підводці та у самій новині, не має повторювати слова твого спікера у синхроні.

Позначай таймінг. Одна з помилок, яку я допустила під час першої прес-конференції – не позначила у блокноті хвилини, коли спікер казав фрази, які можна вставити у вигляді синхрону. Потім мені довелося переслухувати на диктофоні усю годинну розмову. А, і ще одна порада – завжди бери блокнот/папірець та ручку/олівець.

Бери коментарі. За той час, що я відвідувала конференції та засідання, я зрозуміла одну річ – найважливіше та найсуттєвіше тобі скажуть після конференції у відповідь на твоє запитання. До речі, дуже корисно брати контакти тієї людини, що виступала, аби потім з нею зв'язатися. Буває, що питання з'являються вже після таких заходів.

Якщо в тебе пряме включення з місця подій – запиши те, що хочеш сказати. Є безумовний плюс у радіо – перед тим як сказати, ти можеш записати це у блокноті й просто прочитати під час «включки» (під час прямого ефіру на ТВ так не зробиш). Тому користуйся ним, особливо, якщо це перші твої спроби. І обов'язково пиши це у блокноті, бо якщо пишеш у телефоні, на який тобі потім телефонують зі студії, то читати з нього дуже незручно.

Не бійся. Коли тобі запропонують попрацювати у новому форматі – погоджуйся. Навіть, якщо все відбуватиметься не так, як планувалося – це все одно досвід, ти вчишся. Ніхто не казав, що буде легко, але заради цього ти й приходиш на стажування – аби навчитися.

17. Узяти короткі бліц-інтерв'ю у кількох людей, очевидців війни (не обов'язково тих, хто воює чи тих, хто зміг втекти з-під обстрілів, бо ми всі з вами свідки війни), змонтувати аудіоролик хронометражем до 5 хв. з підводкою-поясненням автора.

Орієнтовний перелік тем для опитування:

- Як ви дізналися, що почалася війна?
- Яким для вас був кінець місяця лютого і лютий березень?
- Як змінювалося усвідомлення, що в країні війна?
- Що зробите після нашої перемоги?

- Що визначає нині нашу національну ідентичність?
- Що сказали б сьогодні однолітку з росії?

Література

[2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 42, 43]

Тема 8. Специфіка створення аналітичних радіожанрів

План

1. Професійна спеціалізація в аналітичних жанрах.
2. Створення аудіоконтенту в аналітичних жанрах.
3. Особливості сприйняття аналітичних радіоматеріалів.
4. Радіокореспонденція: жанрові ознаки. Радіокоментар. Радіобесіда.
5. Радіоогляд. Методика підготовки радіоогляду.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Пригадайте основні ознаки аналітичних жанрів.
2. З'ясуйте, у чому специфіка створення аналітичних радіоматеріалів.
3. Окресліть особливості сприйняття аналітичних радіоматеріалів.
4. Опишіть методику підготовки радіоогляду.
5. Схарактеризуйте жанрові ознаки радіокореспонденції.
6. З'ясуйте методику підготовки радіокоментаря й радіобесіди.
7. Наведіть приклади використання аналітичних жанрів в радіофері й назвіть українських журналістів, які займаються радіоаналітикою. Проаналізуйте творчість одного з них.
8. Складіть власний рейтинг популярних аналітичних радіопрограм, зважаючи на особливості сприйняття аналітичних радіоматеріалів.
9. Напишіть матеріал власного випуску однієї з популярних за вашим рейтингом аналітичної радіопрограми. Запишіть на диктофон (робота в групах).

Література

[2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 42, 43]

Тема 9. Художньо-публіцистичні радіожанри

План

1. Специфіка створення художньо-публіцистичних радіоматеріалів.
2. Художні прийоми радіожанрів.
3. Радіонарис: предмет і жанрові ознаки.
4. Види радіонарису.
5. Радіокомпозиція. Різновиди радіокомпозиції, специфіка створення та методи впливу на слухача.
6. Радіофільм і радіодрама: жанрові ознаки, різновиди та особливості створення.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Схарактеризуйте специфіку створення художньо-публіцистичних радіоматеріалів.
2. У чому особливості сприйняття художньо-публіцистичних радіо жанрів?
3. Розкажіть про художні прийоми при створенні аудіоконтенту радіожанрів.
4. З'ясуйте предмет і жанрові ознаки радіонарису.
5. Які є види радіонарису? Опишіть їхні особливості.
6. Розкажіть про різновиди радіокомпозиції. У чому специфіка її створення та методи впливу на слухача?
7. Схарактеризуйте композицію та структуру складних радіопередач.
8. Які причини поступового зникання замальовки, оповідання, фейлетону як жанрів радіо?
9. Проаналізуйте художньо-публіцистичну радіопередачу (наприклад, третього каналу національного радіо (каналу «Культура»)), доведіть її належність до цієї жанрової групи.

10. Підготуйте власний випуск однієї з розглянутих видів художньо-публіцистичного радіо жанру (навчальний запис матеріалу в радіостудії).

Література

[2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 42, 43]

Тема 10. Розважальні програми на радіо

План

1. Інфотеймент.
2. Види розважальних програм у сучасному українському радіопросторі.
3. Робота із зразками розважальних програм.
4. Сторітелінг.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Дайте визначення поняття «інфотеймент».
2. Назвіть види розважальних програм в сучасному українському радіопросторі. Схарактеризуйте їх.
3. Дайте визначення поняття «сторітелінг».
4. Складіть свій рейтинг розважальних програм на радіо.
5. Придумайте власну радіопрограму: заголовок, концепцію, жанр, етапи підготовки, хронометраж (підготовка першого випуску в лабораторії).
6. Знайдіть радіопрограми з використанням історій і визначте базові принципи їх використання.
7. Створіть цікаві історії для авторської радіопередачі, послуговуючись елементами сторітелінгу.

Література

[2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 42, 43]

Тема 11. Подкастинг як новий формат комунікації на радіо

План

1. Подкаст. Жанрово-тематичні види подкастів.
2. Специфіка створення подкаст-проектів: огляд українського медіа-ринку.
3. Особливості репрезентації авторського «Я» у подкаст-проектах.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Що таке подкаст?
2. Розкажіть про види подкастів (монологи, інтерв'ю, розповіді, розслідування, розмови за круглим столом, театральні подкасти, гібридні подкасти) та платформи для їх завантаження і прослуховування.
3. Схарактеризуйте особливості створення подкаст-проектів.
4. Зробіть огляд подкастів на радіо.
5. Придумайте власний подкаст-проект: заголовок, концепцію, етапи підготовки, хронометраж.
6. Напишіть сценарій подкасту, запишіть подкаст на диктофон, використовуючи джінгли, знайдіть аудиторію слухачів і послухайте коментарі.

Література

[2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 42, 43]

Тема 12. Авторська радіопередача

План

1. Інформаційний кейс авторської радіопрограми.
2. Методи вивчення радіоаудиторії.
3. Організація роботи групи.

4. Оформлення сценарної заявки.
5. Підготовка тексту й оформлення монтажного плану авторської радіопередачі.

Запитання для актуалізації знань та завдання для самостійної роботи

1. Розкрийте поняття «інформаційний кейс авторської радіопрограми».
2. Схарактеризуйте методи вивчення радіоаудиторії.
3. Організуйтеся для роботи в групах:
 - оформлення сценарної заявки;
 - підготовка тексту й оформлення монтажного плану авторської радіопередачі;
 - начитка тексту авторської програми в аудиторії й студії;
 - робота над оформленням авторської радіопередачі: музичний супровід, монтаж.

Література

[2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 42]

Рекомендована література

Основна

1. Гоян О. Я. Комерційне радіомовлення: журналістика і підприємництво в радіоєфірі : монографія. Київ : Інститут журналістики, 2005.
2. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіо менеджменту : підручник для студ. Ін-ту журналістики. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2004.
3. Гоян О. Я. Радіостанція як ділове підприємство: методика журналістської творчості : посібник для студентів інституту журналістики. К. : ПЦ КНУ ім. Т. Шевченка, 2001. 62 с.
4. Лизанчук В. Основи радіожурналістики : підручник. К. : Знання, 2006.

5. Хоменко І. А. Художнє радіомовлення і рух до відкритого суспільства : навчальний посібник, Київ, 2019.

Додаткова

6. Антонова О. В., Кулініч О. О. Радіожурналістика : навчально-методичний посібник, Луганськ ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012.
7. Бойд Ендрю. Ефірна журналістика. Технології виробництва ефірних новин. К., 2007
8. Большакова О. Ю. Нормативні акти Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Київ : Софія-А, 2007.
9. Большакова О. Ю. Правове регулювання участі телерадіоорганізацій у висвітленні виборчого процесу. Київ : Софія-А, 2005.
10. Большакова О. Ю. Правові проблеми роботи телерадіоорганізацій під час позачергових виборів у 2007 році. Київ : Софія-А, 2007.
11. Большакова О., М'ясникова К., Фоміна Т. Правові питання телерадіомовлення : посібник для керівника телерадіоорганізації. Кн.2. Київ : Агентство "Україна", 2004.
12. Бондаренко О., Гресько О., Петрів Т, Янушевський Д. Нові медіа: практичні поради та професійні стандарти : наукове видання. К. : СПД Рудницька А. М., Видавництво «Синopsis», 2009.
13. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навчальний посібник. К. : Академія Української преси, 2011.
14. Головенко І. Виразальні засоби в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіожанрах *Теле- та радіожурналістика*. 2016. Вип. 15. С. 135–141.
15. Голуб О. Медіакомпас: Пугівник професійного журналіста: практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ : ТОВ "Софія-А", 2016.

16. Гресько О. В. Міжнародна журналістика: навчально-методичний посібник. К. : Грамота, 2009.
17. Даценко Л. Українське радіо – державне чи недержавне? *Телевізійна й радіожурналістика*. Збірник науково-методичних праць ЛНУ ім. І.Франка. Випуск 4. Львів, 2002. С. 87–98.
18. Дворянин П. Звукова атмосфера у радіотворчості. *Теле- та радіожурналістика*. 2009. № 8. С 14 –150.
19. Єлисовенко Ю., Нагорняк М. Радіовиробництво : навч. посібник. К., 2018.
20. Єлисовенко Ю. П. Ораторське мистецтво: Постановка голосу й мовлення : навчальний посібник / За ред. В. В. Різуна. К. : Атака, 2008.
21. Жук О. О. Теоретичні і практичні аспекти телевізійної журналістики : навчальний посібник для студентів спеціальності «Журналістика». Чернівці : «БукРек», 2018.
22. Заяць Роман «Інтернет-радіо є набагато ближчим до слухача». URL: <http://vlaskor.net/news/58909.html>
23. Качкан В. А., Лизанчук В. В. Особливості підготовки матеріалів для радіо і телебачення : навчальний посібник. Львів, 1987. 66 с.
24. Крупський І. В. Електронні мас-медіа України від тоталітарного до пострадянського суспільства: хто і як формував інформаційний простір держави. *Телевізійна й радіожурналістика*. 2005. Вип. 6. С. 139–150.
25. Лизанчук В. В. Радіожурналістика: засади функціонування : підручник. Львів : ПАІС, 2000.
26. Лизанчук В. Радіоінтерв'ю: чи це найпростіший жанр? *Теле- та радіожурналістика*. 2011. №10. С. 14–30.
27. Лизанчук В. В. Радіожурналістика. Засади функціонування. Львів, 2000.
28. Любченко Ю. В. Виразальна система радіожурналістики : монографія. Запоріжжя : АА ТанDEM, 2016.

29. Машенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ : Україна, 2006 . 384 с.
30. Машенко І. Г. Лики і лица телерадіопростору. К., 2003.
31. Машенко І. Г. Міфи і реалії телерадіоефіру. К., 2005.
32. Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теле-, радіожурналістика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Дзюба М. М., Демедюк Н. В. Рівне : НУВГП, 2021.
33. Микитенко А. М. Основи радіожурналістики. Харків, 2003.
34. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення. К., 1996. 450 с.
35. Нагорняк М. Інформаційне мовлення Національної радіокомпанії України : монографія. К. : Видавництво ЛВК, 2008.
36. Нагорняк М. В. Ведучий-журналіст і ведучий-диктор на радіо: до питання трансформації фаху в умовах мультимедійної журналістики. *Теле- та радіожурналістика*. 2014. Випуск 13. С. 275–281
37. Наконечний Ф. Й. Телерадіопростір Рівненщини: від витоків до сьогодення. Рівне :видавець О. Зень, 2017.
38. Омельяненко Ю. І. Телерадіомовлення України: шляхи становлення і розвитку. К., 1997.
39. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет ; пер. з англ. Н. Єгоровець. К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.»», 2008.
40. Телерадіожурналістика: стандарти, методи, технології (за матеріалами медіаплатформи «Campus Radio Ukraine / Студент-TV») : навчальний посібник / ред.-упоряд., загал. ред. Гоян В. В., Гоян О. Я. Київ : Інститут журналістики, 2020. 192 с.

41. Телерадіоосвіта України: історія однієї кафедри: зб. наук. праць / ред. упоряд. О. Я. Гоян / За заг. ред. В. В. Різуна. Київ : Інститут журналістики; Телерадіоклуб – Веселка, 2015.
42. Україна онлайн: чого чекати від радіо в інтернеті. URL: <http://medialab.online/news/ukrayina-onlajn-chogo-chekaty-vid-radio-v-interneti>
43. Халер М. Пошук і збір інформації : навчальний посібник; за загал. ред. В.Ф. Іванова та А. Коль. К. : АУП ; Центр Вільної Преси, 2006.
44. Хоменко І. А. Оригінальна радіодрама : навч. посібн. / За ред. В. Я. Миронченка. К. : Вища шк., 2002.
45. Хоменко І. А. Соціальна функціональність художнього радіомовлення : монографія. Чернігів : Видавець Лозовий В. М. 2012.
46. Хомин О. Українське радіомовлення: шляхи розвитку. *Телерадіожурналістика: історія, теорія, практика, погляд у майбутнє*. Збірник науково-методичних праць. Львів, 1997. С. 32–36.
47. Черемних І. В. Менеджмент телевізійної галузі в трансформаціях цифрової доби : монографія. Київ : ТОВ «Видавничка компанія «КИТ», 2019.
48. Чернікова Л. Ф, Культура і техніка мовлення в телерадіожурналістиці: URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/87389433.pdf>
49. Bell A. The Language of Mass Media. Oxford : Blackwell, 1991.
50. Briggs, Mark, Journalism2.0: How to Survive and Thrive, J-Lab and the Knight.
51. Briggs, Mark, *JournalismNext: a practical guide to digital reporting and publishing*, CQ Press, Washington, DC, 2010.
52. Brody E. W. Communication Tomorrow. N.Y. : Webster, 1990.
53. Citizen News Network, Washington, DC, 2007. URL: <http://knightcenter.utexas.edu/journalism20.php>.

54. Foust, James, Online Journalism - Principles and Practices of News for the Web, Holcomb Hathaway Publishers, Scottsdale, AZ, 2008.
55. Gillmor D. We the Media Grassroots Journalism by the People, for the People. Gravenstein Highway North, Sebastopol, CA: O'Reilly Media, 2004. 299 p.
56. Kovach, Bill, and Rosenstiel, Tom, The Elements of Journalism: what newspeople should know and the public should expect. Crown Publishers, New York, 2001.
57. McAdams, Mindy, Reporter's Guide to Multimedia Proficiency, e-book. URL: <http://www.jou.ufl.edu/faculty/mmcadams/PDFs/RGMPbook.pdf>, 2009.
58. Quinn, Stephen, Convergent Journalism: The Fundamentals of Multimedia Reporting, Peter Lang Publishing, New York, NY, 2005.
59. Shirky, Clay, Here Comes Everybody: the power of organizing without organizations, Penguin Press, New York, 2008.
60. TV AND RADIO JOURNALISM. 2014. Issue 13. P. 275–281. URL: <http://dl.franko.lviv.ua/faculty/jur/vypusk7/n13/tv13-38.pdf>

Інформаційні ресурси

61. Громадське радіо. URL: <http://radio.org.ua>
62. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/>
63. Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і
64. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>
65. Закон України «Про інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
66. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>

67. Інтернет-видання «Світ радіо». Офіційний сайт. URL: <http://www.proradio.org.ua>.
68. Медіакритика. URL: www.mediakrytyka.info/drukovani/merezheva-etyka-zhurnalistiv.html
69. Медіалаб. URL: <https://medialab.online/>
70. Національна радіокомпанія України. URL: <http://www.nrcu.gov.ua>
71. Радіостанція «Армія FM». Офіційний сайт. URL: <http://www.armyfm.com.ua>
72. Радіостанція «Бі-Бі-Сі». Офіційний сайт. URL: <http://www.bbc.co.uk/ukrainian/>.
73. Радіостанція «Радіо Свобода». Офіційний сайт. URL: <http://www.radiosvoboda.org>.
74. Радіостанція «Юніверс». Офіційний сайт. URL : <http://www.universe.zp.ua>.
75. Сайт Бранденбурзького технічного університету URL: <http://www.tu-cottbus.de/projekte/de/campustv/>
76. Сайт Грайфсальдського університету імені Ернста Моріца Арндта. URL: <http://www.uni-greifswald.de/>
77. Сайт Лейпцизького університету. URL: <http://www.zv.uni-leipzig.de/>
78. Суспільне мовлення. URL: <https://suspilne.media/>